

1. Úvod

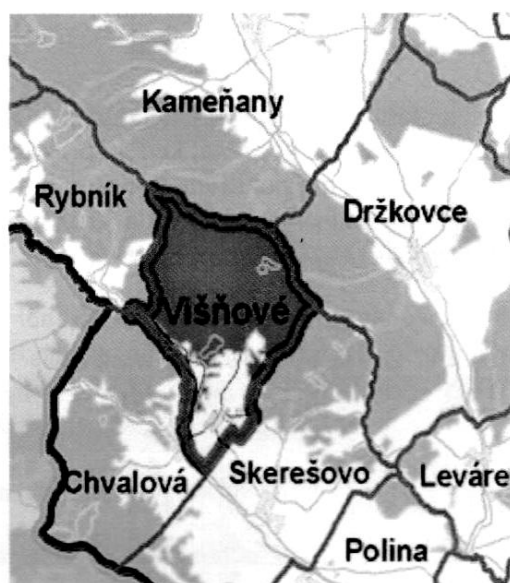
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja /PHSR/ obce Višňové je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na úrovni obce v rámci partnerstva lokálnej samosprávy, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií z územia obce.

Navrhuje systematickú a funkčnú stratégiu trvaloudržateľného rozvoja obce zameranú na realizáciu všestranného ekonomického a sociálneho rozvoja:

- čerpá najmä zo znalostí miestnych aktérov a odborníkov, ktorí najlepšie poznajú miestne problémy, potreby a rozvojové možnosti obce
- umožňuje partnerom spoluúčasť na programovaní a kontrole stratégie ekonomického a sociálneho rozvoja obce
- pomáha zvyšovať všeobecné povedomie o potrebách obce i regiónu

Geografická poloha obce:

Obec Višňové leží v juhovýchodnej časti Banskobystrického kraja, v južnej časti okresu Revúca. Je asi 12 km vzdialený od hranice s Maďarskou republikou, leží severne od mesta Tornaľa, smerom na Revúcu.

2. Vízia

„obec ležiaca v krásnom a čistom vidieckom prostredí s prekvitajúcimi tradíciami a remeslami, s bohatým spoločenským i kultúrnym životom, plná turistov a návštevníkov, ktorí sa každoročne vracajú do obce, kde sú obyvatelia vzdelaní, zamestnaní a spokojní so životom ...“

3. Socio-ekonomická analýza

Všeobecné úvodné informácie.

Obec Višňové leží v juhovýchodnej časti Banskobystrického kraja, v južnej časti okresu Revúca. Je asi 12 km vzdialený od hranice s Maďarskou republikou, leží severne od mesta Tornaľa, smerom na Revúcu.

Obec leží v nadmorskej výške od 250 do 380 m, leží v subprovincii Vnútorne Západné Karpaty, v oblasti: Slovenské rudohorie, v podoblasti: Revúcka vrchovina.

Prvé písomné zmienky sú z roku 1296. Prví obyvatelia boli slovanského pôvodu, zaoberali hlavne poľnohospodárstvom – chovom dobytky a remeselníctvom.

3.1 Ľudské zdroje

3.1.1 Demografická situácia obce

Obec Višňové patrí z hľadiska demografie medzi typické obce Gemerského regiónu – je typická veľmi nízkym počtom obyvateľstva. Má 63 obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov je v posledných rokoch stabilný, i keď veková štruktúra obyvateľstva hrozí prepadom počtu obyvateľov v budúcnosti.

Index starnutia obce (pomer poproduktívnych a predproduktívnych obyvateľov) je 460%, čo je alarmujúca hodnota, keď je priemer Banskobystrického kraja 103,34%, v rámci toho okres Revúca má pozitívnu hodnotu 89,25%, čo je najnižšia hodnota v rámci celého kraja. Takýto vysoký index starnutia hrozí v nasledujúcich rokoch výrazným prepadom počtu obyvateľov a vylúdením obce.

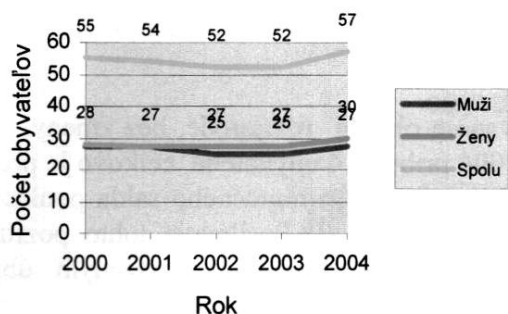
Tab. č.1 – Základné demografické ukazovatele

		Predproduktívne		Produktívne		Poproduktívne		SPOLU
		Absol.	%	Absol.	%	Absol.	%	Absol.
2004	Ženy	2	6,66%	10	33,33%	18	60,00%	30
	Muži	4	14,81%	13	48,15%	10	37,04%	27
	Spolu	6	10,53%	23	40,35%	28	49,12%	57
2003	Ženy	1	3,70%	9	33,33%	17	62,97%	27
	Muži	3	12,00%	12	48,00%	10	40,00%	25
	Spolu	4	7,69%	21	40,39%	27	51,92%	52
2002	Ženy	1	3,70%	9	33,33%	17	62,97%	27
	Muži	3	12,00%	12	48,00%	10	40,00%	25
	Spolu	4	7,69%	21	40,39%	27	51,92%	52
2001	Ženy	1	3,70%	10	37,04%	16	59,26%	27
	Muži	4	14,81%	14	51,86%	9	33,33%	27
	Spolu	5	9,26%	24	44,44%	25	46,30%	54
2000	Ženy	1	3,57%	10	35,71%	17	60,72%	28
	Muži	4	14,81%	15	55,56%	8	29,63%	27
	Spolu	5	9,10%	25	45,45%	25	45,45%	55

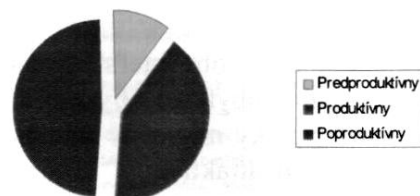
Graf č.1 – Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2000-2004

Vývoj počtu obyvateľov

Graf č.2 – Zloženie obyvateľov podľa veku

Zloženie podľa veku

Celkový vývoj počtu obyvateľov je momentálne pomerne vyrovnaný, keď prirodzený prírastok obyvateľstva vykazuje len minimálne negatívne hodnoty, ktoré sú však vyvážené pozitívnymi hodnotami migrácie. Výrazná prestárlosť obce však hrozí tým, že pozitívna migrácia nebude schopná kompenzovať prirodzený pokles obyvateľstva.

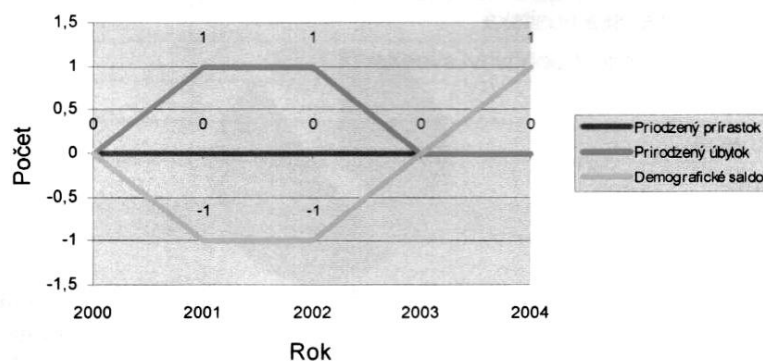
Tab. č.2 – Prirodzený prírastok obyvateľstva obce

ROK	2000	2001	2002	2003	2004
Prirodzený prírastok	0	0	0	0	1
Prirodzený úbytok	0	1	1	0	0
Demografické saldo	0	-1	-1	0	1

Prirodzený prírastok obyvateľstva vykazuje tendenciu pomernej vyrovnanosti. Takýto trend je zaujímavý, pretože v regióne je pozorovateľný zväčša prírastok obyvateľstva. Berúc do úvahy index starnutia sa v nasledujúcich rokoch sa očakáva postupné posilňovanie negatívneho trendu, čo znamená postupný úbytok obyvateľstva.

Graf č.3 – Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov

Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov

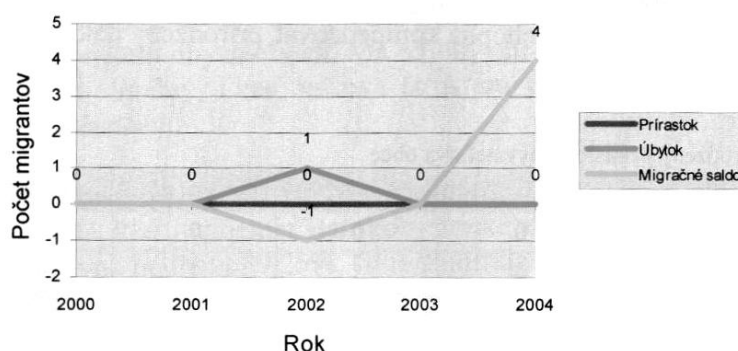
Tab. č.3 – Migračné saldo obyvateľstva obce

ROK	2000	2001	2002	2003	2004
Prírastok	0	0	0	0	4
Úbytok	0	0	1	0	0
Migračné saldo	0	0	-1	0	4

Migračné saldo obyvateľstva bolo v sledovanom období rovnorodé, bez zmeny. V roku 2021 došlo k úbytku 1 obyvateľa, v roku 2004 pribudli 4 obyvatelia, celkovo je pre okres Revúca typický migračný úbytok obyvateľstva. Stabilita migračného salda poukazuje to na pomernú atraktívnosť tejto obce v jej blízkom okolí. Posilnenie tohto pozitívneho trendu je nevyhnutný k zastaveniu vyľudnenia spôsobeného prirodzeným úbytkom obyvateľstva.

Graf č.4 – Prehľad migrácie obyvateľstva

Prehľad migrácie obyvateľstva

Tab. č.4 – Náboženské zloženie obyvateľstva obce

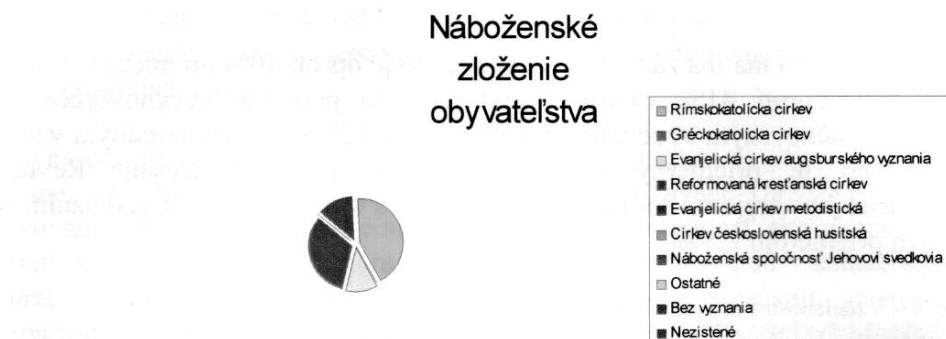
Náboženské vyznanie	Absol.	%
Rímskokatolícka cirkev	23	41,82%
Gréckokatolícka cirkev	0	0,00%
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	6	10,91%
Reformovaná kresťanská cirkev	18	32,73%
Evanjelická cirkev metodistická	0	0,00%
Cirkev československá husitská	0	0,00%
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00%
Ostatné	0	0,00%
Bez vyznania	0	0,00%
Nezistené	8	14,55%
Spolu	55	100,00%

Náboženská štruktúra obyvateľstva neprešla v poslednom období žiadnymi výraznými zmenami, prevláda Rímskokatolícka cirkev, druhá silná skupina je Reformovaná kresťanská cirkev a časť obyvateľov patrí k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. Spolunažívanie náboženských skupín je úplne bezproblémové, v súlade

s celospoločenským trendom, náboženstvo nehrá významnú úlohu pri každodennom spolužití občanov.

Graf č.5 – Náboženské zloženie obyvateľstva

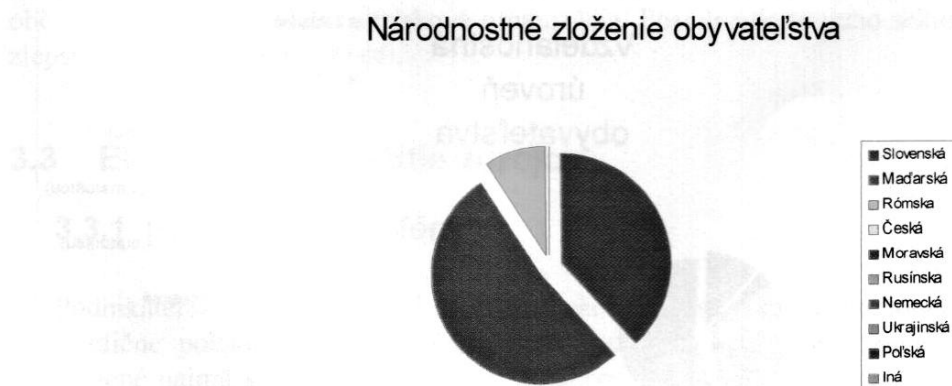

Tab. č.5 – Národnostné zloženie obyvateľstva obce

Počet obyv. 55	Národnosť									
	Slovenská	Maďarská	Rómska	Česká	Moravská	Rusínska	Nemecká	Ukrajinská	Poľská	Iná
Absol.	21	29	5	0	0	0	0	0	0	0
%	38,18%	52,72%	9,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Obec Višňové patrí medzi národnostne zmiešané obce, s prevahou obyvateľov maďarskej národnosti. Oproti ostatným obciam v regióne je počet rómskych obyvateľov (hlásiacich sa buď k maďarskej, alebo slovenskej národnosti) nízky. Neoficiálny podiel rómskych obyvateľov je 20%. Spolužitie národnostných skupín je bezproblémové.

Graf č.6 – Národnostné zloženie obyvateľstva

3.1.2 Vzdelávanie, vzdelanosť

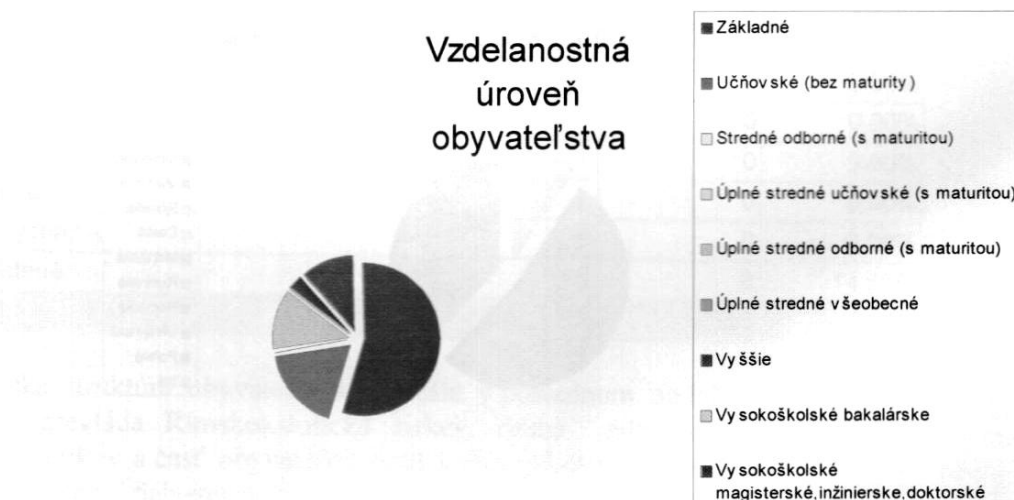
Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce Višňové je pod celoslovenským priemerom vzdelanostnej štruktúry a v porovnaní s ostatnými obcami okolitého regiónu je situácia pomerne nevyhovujúca.

Až 52% obyvateľstva má iba základné vzdelanie, čo je oproti 10% priemeru v kraji veľmi negatívny stav, oproti 41% v okrese Revúca je to pomerne nevyhovujúce. 17,5% obyvateľov je s učňovským vzdelaním bez maturity a 12% s úplným stredným vzdelaním s maturitou, čo je priemerný výsledok v porovnaní aj s okresom Revúca, aj s banskobystrickým krajom. Podiel 3% obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním je nad regionálnym priemerom 2,5%.

Tab. č. 6 – Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Najvyšší ukončený stupeň školského vzdelania	Absol.	%
Základné	33	52,40%
Učňovské (bez maturity)	11	17,50%
Stredné odborné (s maturitou)	0	0,00%
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	0	0,00%
Úplné stredné odborné (s maturitou)	8	12,70%
Úplné stredné všeobecné	0	0,00%
Vyššie	0	0,00%
Vysokoškolské bakalárske	0	0,00%
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	2	3,20%
Vysokoškolské doktorantské	0	0,00%
Ostatní bez udania školského vzdelania	0	0,00%
Ostatní bez školského vzdelania	0	0,00%
Deti do 16 rokov	7	14,20%
Spolu	63	100,00%

Graf č. 7 – Štruktúra vzdelanostnej úrovne obyvateľstva

V obci nie je ani materská škola aj škola. Vzhľadom na demografické charakteristiky a spôsob financovania školstva to ani ine je potrebné a rentabilné. Žiaci ZŠ dochádzajú do školy v Gemerskej Vsi alebo Tornale autobusom, cesta trvá približne 20 minút. Dostupnosť základného vzdelávania je teda pomerne dobrá, viac problematický je prístup k strednému či vyššiemu vzdelávaniu. Dostupnosť centier ako Tornaľa, Revúca, či Rimavská Sobota je totiž kvôli geografickej izolovanosti obce problematická, na týchto trasách premáva len minimálny počet autobusových liniek.

Čo sa týka celoživotného vzdelávania, momentálne v obci, ani v mikroregióne priamo nie je využívané. Výnimku tvoria rekvalifikačné kurzy organizované ÚPSVR, ktoré však nie sú organizované v bližšom regióne, čím sa zhoršuje ich dostupnosť ako aj motivácia občanov zúčastniť sa ich. Ďalším problémom je, že tieto kurzy často nie sú v súlade s požiadavkami trhu práce. V čase, keď sa investície zahraničných firiem presúvajú smerom na východ Slovenska je existujúca vzdelanostná úroveň nevyhovujúca. Miestne ľudské zdroje sú na trhu práce málo konkurencieschopné a hrozí, že ani v prípade príchodu investora do regiónu nebudú občania schopní presadiť sa na trhu práce.

3.2 Kultúra a spoločenský život

Spoločenský a kultúrny život v obci je, berúc do úvahy počet obyvateľov a ich vekové zloženie, na nízkej úrovni. V obci sa nachádza kultúrny dom, ktorý je v pomerne dobrom technickom stave a zároveň slúži aj na účely obecného úradu.

Obec využíva kultúrny dom veľmi málo, len občas pre organizovanie kultúrnych podujatí - osláv Dňa obce, avšak jeho trvalejšie využitie nie je zabezpečené.

V obci sú zachovalé kultúrne pamiatky – reformovaný kostol z 19.storočia v klasicistickom štýle

Zlá hospodárska a sociálna situácia obyvateľov obce znemožňuje širší rozvoj kultúrno-spoločenských aktivít.

Tretí sektor je v obci momentálne nerozvinutý, nenachádza sa tu žiadne registrované občianske združenie, alebo nezisková organizácia. Posilnenie tretieho sektora môže priniest zlepšenie situácie v tejto oblasti.

3.3 Ekonomické využitie zdrojov

3.3.1 Podnikateľská sféra

Podnikateľská sféra je v obci (podobne ako v okrese a širšom regióne) málo rozvinutá. Tradične poľnohospodárska oblasť ťažko znášala štrukturálne zmeny v hospodárstve, spojené najmä s rozpadom a neskôr úpadkom tohto sektora. S tým spojený hospodársky i sociálny úpadok, nevhodná infraštruktúra, odľahlosť obce od hospodárskych centier a nízka kvalita ľudských zdrojov spôsobuje značné limity pre rozvoj podnikateľského sektora obce a obec žiadnym odvetvím nedisponuje.

V obci sa nenachádza ani jeden podnikateľský subjekt, ktorý spadá do terciálnej sféry, primárna a sekundárna sféra v obci zastúpená nie je.

Primárna sféra:

Poľnohospodárska výroba nie je v obci rozvinutá. Klasické plodiny, ktoré boli v obci tradične pestované strácajú svoju konkurencieschopnosť na globálnom trhu. Avšak čisté životné prostredie a tradícia poľnohospodárstva v rodinách vytvára vhodné predpoklady pre špecializovanú výrobu (napr. bioprodukty, aromatické a olejné rastliny, energetické rastliny a pod). V spojení s využitím obnoviteľných zdrojov energie má obec predpoklady aj na efektívne pestovanie energetických rastlín. Rozvinutá je aj tradícia včelárstva.

Priemyselná výroba sa v obci nenachádza, obec má predispozície najmä na potravinársky spracovateľský priemysel, prípadne na ľahký priemysel. Najbližším zamestnávateľom obyvateľov obce je textilný a strojársky priemysel v Tornali.

Sekundárna sféra

V obci nie je zastúpená. Obec má dobré predpoklady na spracovanie medu, prípadne miestnych plodín (bioprodukty, liečivé rastliny, energetické rastliny).

Terciálna sféra

V obci nie je zastúpená, pričom by bolo nevyhnutné poskytovať občanom aspoň základné služby v sociálnej oblasti.

Čo sa týka výhľadov do budúcnosti, obec a jeho okolitý región majú predpoklady na tvorbu nových pracovných miest v niekoľkých oblastiach:

- ľahká priemyselná výroba – najmä príchodom investora do Tornale, Rimavskej Soboty alebo Revúcej
- cestovný ruch, najmä v spojení s agroturistikou a bioturizmom, poľovníctvom
- špeciálne odvetvia poľnohospodárstva – bioprodukcija, výroba energetických surovín a biomasy, ako aj jej následné využívanie

Bariéry, ktoré zabraňujú rozvoju podnikateľských aktivít:

- nízka vzdelanostná úroveň a konkurencieschopnosť ľudských zdrojov
- nedostatočná infraštruktúra – absencia vhodných objektov, vodovodu, kanalizácie, ČOV
- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, slabý trh

3.3.2 Nezamestnanosť, zamestnanosť

3.3.2.1 Nezamestnanosť

Miera nezamestnanosti sa pohybuje okolo 40%. Túto extrémnu mieru spôsobil pád poľnohospodárstva v regióne, ako aj zoslabnutie zamestnávateľov v Tornali po roku 1989, čo spôsobilo skokovitý nárast miery nezamestnanosti. V posledných rokoch

k ďalšiemu rastu prispelo aj postupné starnutie obce a s tým spojené zníženie počtu ekonomicky aktívnych občanov a aj ďalší nárast evidovaných nezamestnaných.

Tento stav je dlhodobý, čo prináša so sebou negatívne javy dlhodobej nezamestnanosti – odchod mladej a vzdelanej generácie, starnutie obce, strata pracovných návykov a motivácie. V kombinácii s pomerne zlou vzdelanostnou štruktúrou nevyhovujúcou moderným požiadavkám trhu práce sú výhľady pomerne negatívne.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných občanov zväčša odrzkadľuje celkovú vzdelanostnú štruktúru obyvateľov obce, pričom sa vo zvýšenej miere preukazuje potreba zvýšenia vzdelnostnej úrovne ľudských zdrojov, keďže momentálne sú málo konkurencieschopné. Najviac sú ohrozené skupiny s učňovským vzdelaním bez maturity a so základným vzdelaním.

3.3.2.2 Zamestnanosť, trh práce

Tab. č. 12 – Odvetvia hospodárstva v ktorých obyvatelia obce pracujú

Odvetvie	Spolu	Z toho v obci
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	1	
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	1	
Ťažba nerastných surovín	0	
Priemyselná výroba	1	
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	0	
Stavebníctvo	0	
Veľkoobchod a maloobchod	1	
Hotely a reštaurácie	0	
Doprava, skladovanie a spoje	1	
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby	0	
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezp.	0	
Školstvo	1	
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	1	
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	0	
EA bez udania odvetví	4	
Spolu	11	

Kedysi silné poľnohospodárstvo zamestnáva momentálne len 1 osobu. Ostatní zamestnaní občania sú etablovaní v rôznych odvetviach hospodárstva.

3.4 Materiálne zdroje

3.4.1 Bývanie a bytový fond

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu	Byty
-------	--------------	-------------	-------	------

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Višňové

Domov spolu	33	1	34	35
Trvale obývané domy	20	1	21	22
v [%]	60,6	100	61,8	62,8
Vlastníctvo b. družstvo	0		0	
Vlastníctvo obec	0		0	
Vlastníctvo FO	33		33	33
Vlastníctvo PO	0		0	
Vlastníctvo ostatné	0	1	0	2
Neobývané	13		13	13
Priemerný vek domu				

Bytový fond v obci je využitý na 60,6%. V obci sú aj neobývané domy.

S trendom starnutia obyvateľstva však tento počet môže rásť. Je to priestor pre prilákanie nových obyvateľov z okolitého regiónu, prípadne pre využitie týchto domov ako ubytovacích kapacít pre potreby cestovného ruchu.

Obdobie	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu
Do 1945	11	2	13
1946-1970	18		18
1971-1980	3		3
1981-1990	1		1
1991-2001	3		3
Spolu	33	2	35

3.4.2 Infraštruktúrne vybavenie

Infraštruktúra	Áno/Nie, kvantifikácia
Cestná sieť v km	1,2
cesty 1. kat	Nie
cesty 2 kat.	0,5
Ostatné	0,7
Železničná sieť v km	Nie
Plyn v m	Nie
Kanalizácia v m	Nie
ČOV	Nie
Vodovod v m	Nie
Vodný zdroj	
Zber TKO	A
Klasický	A
Separovaný	A

Domové ČOV	Nie
Spôsob vykurovania	lokálne
Vedenie el. energie	A
Vzdušné	A
Káblové	
Želez. stanica	Nie
Vlakové spoje	Nie
Želez. zastávka	Nie
Autobus. stanica	Nie
Autob. spojenie	A
Z toho expresné	Nie
Telefónny rozvod	Áno
Rozhlas	Nie
Káblová TV	Nie
Regionálne trasy TI	Nie
Medzinárodné trasy TI	Nie
Internet	Nie

3.4.2.1 Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Obec je napojená na cestnú sieť prostredníctvom cesty III. Triedy, ktorá sa potom napája na cestu II. triedy spájajúcu Tornaľu a Rimavskú Sobotu s okresným sídlom Revúca. Cesta je málo kvalitná a najmä v zimnom období nedostatočne udržiavaná.

Miestne cesty v obci sú v zlom stave, sú už v značnej miere poškodené, vžadujú si rekonštrukciu.

Čo sa týka verejnej dopravy, tá je pomerne zriedkavá, pre potreby školskej i pracovnej dochádzky je nevyhovujúca, keďže pre väčšie dopravné spoločnosti je táto trasa nerentabilná.

Železničná doprava

V katastri obce neprechádza železničná trať, najbližšie napojenie na železniciu je možné na stanici v Tornaľi, ktorým prechádza trať Zvolen – Košice.

3.4.2.2 Základná a environmentálna infraštruktúra

Plyn

Obec nie je plynofikovaná. Plynofikácia by bola žiadúca, i keď vysoké ceny plynu sú málo motivačné pre individuálny odber.

Pitná voda

V obci nie je dostupný vodovod, domácnosti nie sú napojené, čo je výrazným limitom pri rozvoji kvality bývania, ako aj podnikateľských aktivít, najmä cestovného ruchu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Višňové

Obyvatelia čerpajú pitnú i úžitkovú vodu z vlastných studní. Voda v nich však je zdravotne nevyhovujúca.

Kanalizácia a ČOV

V obci nie je dostupná kanalizácia, ani ČOV. Spolu s absenciou vodovodu je tento nedostatok vážnym limitujúcim faktorom ďalšieho hospodárskeho i sociálneho rozvoja obce.

Odpadové hospodárstvo

V obci momentálne funguje klasický zber TKO, interval odvozu 1-x týždenne. Je už zavedený aj separovaný zber odpadu – na základné triedenie (papier, sklo, plast). Zavedenie separovaného zberu bol dôležitým krokom pre uchovanie čistoty životného prostredia.

3.4.2.3 Komunikačná infraštruktúra

V obci je dostupná telefónna sieť, mobilné siete sú dostupné len z určitých častí obce. Internet nie je dostupný, ani širokopásmov. Momentálne v obci neexistuje verejný prístupový bod k internetu.

3.4.2.4 Spoločenská infraštruktúra (infraštruktúra voľného času)

Pre rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít je obci dostupný kultúrny dom. Kultúrny dom je v dobrom technickom stave, je využívaný zároveň ako obecný úrad. Sú v ňom organizované len občasné spoločenské a kultúrne aktivity.

3.4.3 Voľné objekty využiteľné pre rozvoj obce

Obec má dostupné voľné pozemky, ktoré by boli využiteľné pre rozvoj podnikania.

Voľné pozemky:

Rozloha	Majiteľ	Účel pozemku	Cena

3.5 Prírodné zdroje

Spolu	Poľnohospodárska pôda v ha				Nepoľnohospodárska pôda				
	Orná pôda	Trvalé kultúry	TTP	Spolu	Lesná pôda	Vodná plocha	Zast. Plocha	Ostatná	Spolu
829	77	9	102	188	621	3	16	1	641

3.5 Cestovný ruch

Obec Višňové má dobré podmienky pre rozvoj vidieckeho a relaxačného cestovného ruchu. Má bohatú históriu, zachovalé pamiatky a vhodné prírodné podmienky

Obec sa nachádza neďaleko turistického centra Teplý Vrch, ako aj Valickej doliny, kde sa nachádza obľúbené agroturistické zariadenie Rodinná farma Kalas. K týmto centráram vedú zatiaľ len poľné cesty.

Prírodné prostredie, v ktorej sa obec nachádza je tiež vhodné pre cestovný ruch. V okolí obce je veľké množstvo, zatiaľ len neoficiálnych, neoznačených turistických ciest, ktoré sa hodia na rozvoj pešej i cykloturistiky.

Najväčším nedostatkom, obmedzujúcim využitie týchto daností sú:

- absencia ubytovacích kapacít v obci (využitelné prázdne domy, pustatina)
- absencia stravovacích kapacít (pustatina)
- absencia informačných aktivít obce, i mikroregiónu ako celku

4. SWOT analýza obce

Silné stránky <ul style="list-style-type: none">• Spolupráca obyvateľov a samosprávy, silný lokalpatriotizmus• Ochota ľudí pracovať a vzdelávať sa• Dobrá návštevnosť škôl, vzdelávanie mladých obyvateľov• Existujúce tradície v remeselníctve, včelárstve a ovocinárstve• Aktívna skupina obyvateľstva• Pekné životné prostredie, atraktívna príroda• Bohatá história obce, zachované pamiatky• Prostredie vhodné pre biofarmárstvo	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none">• Málo mladých, starnúce obyvateľstvo• Mladí po ukončení školy odchádzajú• Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľov• Zlé spoje, problematická dostupnosť obce, dochádzka do školy, práce• Nedostatok pracovných príležitostí• Nízka mobilita obyvateľstva• Slabá infraštruktúrna vybavenosť – chýba vodovod, kanalizácie, komunikácie• Slabá ponuka služieb• Slabá kvalita miestnych ciest
Príležitosti <ul style="list-style-type: none">• Zavedenie celoživotného vzdelávania, rekvalifikácia na základe požiadaviek trhu práce• Posilnenie remeselnej výroby a tradícií, výroba tradičných výrobkov• Rozvoj cestovného ruchu (historický, prírodný, agroturizmus, deti)• Posilnenie marketingu obce• Založenie o.z. zameraného na rozvoj obce• Rozvoj poľnohospodárstva so zameraním na bioprodukty a na tradičné ovocinárske produkty• Rozvoj miestnej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, cesty)• Vytvorenie verejného pripojenia na internet• Posilnenie spolupráce s okolitými obcami• Rozvoj sociálnych služieb	Ohrozenia <ul style="list-style-type: none">• Zlá prístupnosť sťaží rozvoj CR, znemožní dochádzku za prácou• Prestarnutie a vyľudnenie obce